

تکاتی برای هفته آخر ماه رمضان

پناهیان: آغاز سال جدید واقعی، ۲۴ رمضان است که مقدرات تغییر می‌کند/ الان بهترین وقت برای برنامه‌ریزی یکساله است/ در آغاز سال جدید، برنامه سبک یکساله‌ای اضافه کنید/ چرا باید بعد از شب‌های قدر، برای عبادت سنگ تمام بگذاریم؟

حجت الاسلام پناهیان در اولین سخنرانی بعد از شب‌های قدر گفت: در روایات ما هست که هر کسی می‌خواهد یک برنامه‌ای در زندگی خودش قرار دهد، یا یک رفتاری را برای خودش برنامه‌ریزی کند تا تغییری در خودش ایجاد کند، اجرای این برنامه یک سال باید طول بکشد تا اثر بگذارد. کسانی که می‌خواهند برای برنامه‌های یکساله خودش تصمیم بگیرند، بهترین روز برای شروع این برنامه، همین روز ۲۴ ماه رمضان است. مثلاً ممکن است کسی برای خودش برنامه‌ریزی کند و بگوید: «من از امروز تصمیم می‌گیرم، هر روز دعای عهد بخوانم». فرازهایی از این سخنرانی را در ادامه می‌خوانید:

شروع سال جدید به معنای واقعی کلمه ۲۴ ماه رمضان است/ مقدرات مان تغییر کرده و در مرحله جدیدی قرار گرفته‌ایم

- سال جدید به معنای واقعی کلمه - نه در فرهنگ عربی یا ایرانی - از روز بیست و سوم یا بیست و چهارم ماه مبارک رمضان شروع می‌شود؛ چون ارزاق تقسیم شده است و ما در مرحله جدیدی از زندگی قرار گرفته‌ایم، مقدرات ما در جهات مختلف معین شده‌اند و اینکه می‌گویند «روز از نو، روزی از نو» به همین ایام بعد از شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان مربوط می‌شود. احساس آغاز سال، اصلش باید در این زمان در دل انسان قرار بگیرد.
- بله؛ از نظر طبیعت، آغاز بهار آغاز سال محسوب می‌شود اما قبل و بعد از بهار، در مقدرات ما تغییری پدید نمی‌آید. برخی نیز ممکن است آغاز سال خود را به احترام میلاد حضرت مسیح(ع)، یک روزی در سال قرار دهند، ولی در این روز، ماهیاً آغازی اتفاق نیفتاده است، بلکه این بنا و قراردادی است که گذاشته‌اند.
- بعد از شب بیست و سوم ماه رمضان، مقدرات ما فرق کرده، زندگی ما متفاوت شده، تصمیمات جدیدی برای زندگی ما گرفته شده و بودجه جدید بسته شده است، همه اینها از روز بیست و سوم ماه مبارک رمضان است.
- نیازی نیست که آدم حتماً سال جدید خودش را جشن بگیرد، ولی همین احساس تازه بودن سال، به انسان تازگی می‌دهد، به تصمیمات انسان قدرت می‌دهد و انسان با یک انگیزه بیشتری سعی می‌کند زندگی خودش را تحت تأثیر قرار دهد و برنامه‌هایی برای خودش بریزد.

۲۴ رمضان بهترین وقت برای تنظیم و شروع برنامه‌های یکساله است/ در آغاز سال جدید، برنامه سبک یکساله‌ای اضافه کنید

- در روایات ما هست که هر کسی می‌خواهد یک برنامه‌ای در زندگی خودش قرار دهد، یا یک رفتاری را برای خودش برنامه‌ریزی کند تا تغییری در خودش ایجاد کند، اجرای این برنامه یک سال باید طول بکشد تا اثر بگذارد(امام صادق(ع): مَنْ عَمِلَ عَمَلًا مِنْ أَعْمَالِ الْخَيْرِ فَلَيْدُمْ عَلَيْهِ سَنَةٌ وَ لَأ يَقْطَعُهُ دُونَهَا؛ دعائم

الاسلام/۱/۲۱۴) (إِيَّاكَ أَنْ تَفْرُضَ عَلَيَّ نَفْسِكَ فَرِيضَةً فَتَقَارِقَهَا أَنْتَى عَشْرَ هَلَالًا؛ کافی/۲/۸۳) (إِذَا كَانَ الرَّجُلُ عَلَى عَمَلٍ فَلْيَدْمُ عَلَيْهِ سَنَةٌ ثُمَّ يَتَحَوَّلُ عَنْهُ إِنْ شَاءَ إِلَى غَيْرِهِ وَ ذَلِكَ أَنْ لَيْلَةَ الْقَدْرِ يَكُونُ فِيهَا فِي عَامِهِ ذَلِكَ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَكُونَ؛ کافی/۲/۸۲)

- کسانی که می‌خواهند برای برنامه‌های یکساله خودش تصمیم بگیرند، بهترین روز برای شروع این برنامه، همین روز ۲۴ ماه رمضان است. مثلاً ممکن است کسی برای خودش برنامه‌ریزی کند و بگوید: «من از امروز تصمیم می‌گیرم، دعای عهد بخوانم» یا «دعای اللهم کن لولیک» را بعد از هر نماز بخوانم، یا لااقل روزی یکبار بعد از یکی از نمازها، بخوانم. یا اگر قبلاً نوافل نمی‌خواندم، تصمیم بگیرم که لااقل نافله نماز عشاء(دو رکعت نشسته) را بخوانم، یا نماز غفیله را بخوانم. یا سوره «یس» بخوانم و به حضرت زهرا(س) یا به گذشتگان و ذوی الحقوق، هدیه کنم، یا هر شب قبل از خواب، سوره واقعه بخوانم که برای افزایش رزق و روزی خیلی مؤثر است، یا تصمیم بگیرم که بین الطلوعین، دیگر نخوابم.
- اینها برنامه‌هایی است که انسان می‌تواند به صورت روزانه برای خودش تنظیم کند. البته بنده اینها را به عنوان نمونه ذکر کردم و منظورم این نیست که همه اینها را با هم اجرا کنید! چون وقتی که برنامه‌ای حجیم و سنگین شود، از قبل معلوم است که نمی‌شود آن برنامه را اجرا کرد. و اگر برنامه انسان شکست بخورد، این شکست اثر بدی دارد. از اول سنگ بزرگ برداریم که علامت نزدن است!
- یادمان باشد که در آغاز سال جدید زندگی خودتان هستید و خوب است یک برنامه کم(سبک) برای خودتان قرار دهید، ولی لااقل یکسال به‌طور مداوم آن را انجام دهید. بهترین وقت برای تنظیم برنامه‌های یکساله، الان است.

کم‌رنگ کردن عبادت بعد از شب‌های قدر یک رفتار عامیانه است/ بعد از شب‌های قدر باید بیشتر از قبل عبادت کنیم

- بعد از شب‌های قدر، خیلی‌ها دیگر زیاد به عبادت نمی‌پردازند؛ این هم یک رفتار عامیانه است. اتفاقاً ما بعد از شب‌های قدر، باید بیشتر از قبل به عبادت پردازیم. چون ممکن است که ما در شب‌های قدر، مقدراتی داشته باشیم(از جمله در رزق و روزی، موفقیت‌های تحصیلی و کاری، موفقیت‌ها در عرصه اجتماعی و...) که بنا شده است اینها را به ما بدهند، اما برخی از مقدرات ما منوط به عبادت و تقوا و توبه و استغفار است. لذا شما فردای شب قدر، باز هم باید برنامه توبه و عبادت را داشته باشید. اصلاً در روایات ما این نیامده است که «بعد از شب قدر، یک مدت عبادت تعطیل است!» لذا شب قدر را هم در آخرین روز ماه رمضان نگذاشته‌اند که بعدش تعطیل کنیم و برویم دنبال کارهای دیگر!
- بعد از شب‌های قدر، این یک‌هفته پایانی ماه مبارک رمضان بهترین هفته عمرتان است: چون اولاً شما بجهت پاک، نورانی و باصفایی شده‌ای و مورد عنایت خدا قرار گرفته‌ای. ثانیاً هر چیزی را که برایت مقدر کرده‌اند و آن را مشروط به خوبی تو کرده‌اند، تو راحت می‌توانی خوب باشی و بهترین کارهای خوب را انجام دهی تا شایستگی دریافت آنها را پیدا کنی. پس این کارهای خوب را انجام

بده و همه آن چیزهایی که به صورت مشروط برایت مقدر شده بود را از آن خودت کن! لذا از این جهت هم این هفته خیلی پربرکت است. ثالثاً هنوز ماه مبارک رمضان تمام نشده و هنوز هم نفس کشیدن در این ماه ثواب دارد، و هر یک آیه قرآن هنوز هم یک ختم قرآن محسوب می‌شود، پس هر کسی که تا حالا به قرآن نپرداخته است، از الان به بعد شروع کند، اثرش خیلی هم بیشتر از دو دهه قبل است؛ چون پاکتر و باصفا تر شده‌ای، و شب قدر هم آقا و مولایمان ما را دعا کرده است.

• رسول خدا(ص) در دهه آخر ماه مبارک رمضان طوری به عبادت می‌پرداختند که تقریباً استراحتگاه خودشان را در مسجد قرار می‌دادند و شبانه‌روز در مسجد بودند. اساساً رسم اعتکاف، اصلش به همین دهه آخر ماه رمضان مربوط می‌شود.

عواملی که موجب می‌شود از هفته آخر ماه رمضان، خوب بهره نبریم

- ۱. «عجب» و احساس «سیری» و «اشباع» چند عامل موجب می‌شود که انسان از این ایام خاص (شبهای بعد از شبهای قدر) خوب بهره نبرد. یکی غرور و عجب عبادت است که انسان فکر می‌کند خیلی در خانه خدا مایه گذاشته است! لذا یک احساس سیری و اشباع شدن دارد. این عجب است و عجب هم موجب حبط عمل می‌شود.
- ۲. **عدم تحمل سطح معنوی بالا/یکی دیگر از عواملی که موجب می‌شود انسان بعد از شبهای قدر، عبادت نکند، این است که گاهی انسان در شبهای قدر، یک مقدار سطحش بالا می‌رود ولی چون شایستگی لازم (برای این سطح بالا) را ندارد، یک مدتی را به غفلت می‌گذراند تا سطحش دوباره پایین بیاید.** انگار به گروه خونی‌اش نمی‌خورد که زیاد آدم خوبی بشود، لذا می‌خواهد سطح خودش را پایین تر بیاورد! و این هم اتفاق خیلی غم‌انگیزی است.
- ۳. **یأس از خدا!** گاهی از اوقات هم ممکن است انسان از پروردگارش مأیوس شده باشد و پیش خودش بگوید: «اگر شب قدر مرا نبخشیده باشند، الان هم نمی‌بخشند!» در حالی که باید دقت کنیم که خیلی از اوقات، در شب قدر، آدم را به صورت مشروط می‌بخشند و اگر بعد از شب قدر، پیگیری کنید، این بخشش برای شما تثبیت می‌شود.

باید رفتارهای ما بعد از شب قدر، با رفتارهای قبل از شب قدر متفاوت باشد

- این چند شب باقی‌مانده از ماه مبارک رمضان را خیلی باید قدر بدانیم. در فرهنگ ما خصوصاً در بین مذهبی‌های ما، باید رفتارهای ما بعد از شب قدر، با رفتارهای قبل از شب قدر متفاوت باشد. هیچ‌وقت نباید از پروردگار عالم مأیوس شویم، بلکه باید امید خودمان را افزایش دهیم.
- **من که شب قدر را پشت سر گذاشته‌ام، اگر در این شبهای بعد از شب قدر، دلم برای عبادت تنگ نشود، خیلی جای تعجب دارد. معلوم می‌شود که زیاد هم نباید به گذشته‌ام امیدوار باشم! اگر شب قدر عبادت کسی مقبول شده باشد، بلافاصله فردا شب، دلش برای عبادت تنگ می‌شود، دلش برای عبادت بیشتر، برای تعقیبات، برای قرآن خواندن تنگ می‌شود. و ما باید این اثر را بعد از شب قدر در خودمان ببینیم و آن را تمنا کنیم.**

چه کسی مزه عید فطر را بهتر خواهد چشید؟/ بعد از شبهای قدر، برای عبادت سنگ تمام بگذارید

- اگر ما بعد از شبهای قدر، لحظات خودمان را به غفلت سپری کنیم، شیطان آن قدر خوشحال می‌شود که حد و حساب ندارد؛ همان شیطانی که الان هنوز دست‌هایش بسته است و نمی‌تواند ما را وسوسه کند، اما وقتی می‌بیند که ما خودمان برای خودمان شیطان شده‌ایم و تمام آن وسوسه‌هایی که او نمی‌تواند برای ما انجام دهد، خودمان انجام می‌دهیم و خودمان را به خرابی می‌کشانیم.
- اگر کسی بعد از شبهای قدر، برای عبادت سنگ تمام بگذارد، حقایق این سخنان را لمس خواهد کرد و تجربه خواهد کرد. و خواهد دید که ماه رمضان واقعاً یک ماه رمضان متفاوتی شده است؛ آن هم فقط با سنگ تمام گذاشتن برای عبادت در شبهای بعد از شب قدر! به همین سادگی! پس بیایید در هفته‌ای که نورانی‌ترین هفته عمرمان است کم نگذاریم تا به شب عید فطر برسیم که این شب با عظمت هم یک فوق‌العادگی خاصی دارد و - طبق برخی از روایات - عنایت و رحمت حضرت حق، از کل ماه رمضان هم بیشتر است. **واقعاً عید فطر به کسی که این هفته آخر را گرامی داشته است، بهتر خوش می‌گذرد و او مزه عید فطر را بهتر خواهد چشید.**

